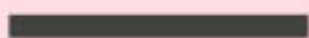

Konst och kultur – drivkraften för hållbar utveckling i Norden

Kulturpolitiskt
samarbetsprogram
2021–2024

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Strategiska prioriteringar	6
Ett grönt Norden: Grönt kulturliv säkerställer goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer	8
Ett konkurrenskraftigt Norden: Livskraftiga konst- och kulturliv i och utanför vår region bidrar till grön tillväxt	10
Ett socialt hållbart Norden: Ett inkluderande nordiskt kulturliv främjar demokrati, mångfald och livskvalitet	12
Appendix	14
Samarbetets organisering och samarbetet med internationella aktörer	14
Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv	15
Samarbetsprogrammets utvärdering	15
Handlingsplanens tolv överordnade målsättningar	16
Handlingsplanens initiativ där kultursektorn ingår	16
Strategiska mandat för Nordiska ministerrådets fem kulturinstitutioner 2021–2024	17
Om den här publikationen	23

Förord

Kulturen och medierna spelar en avgörande roll i det nordiska samarbetet. I själva verket var det kulturella samarbetet i Norden utgångspunkten för grundandet av Nordiska ministerrådet 1971. Kultur och språk binder nordborna samman tvärs över gränserna. Det är bland annat genom grannländernas böcker, tv-serier och musik som många får sin första kontakt med sina grannar. Norden har ett mångsidigt kulturliv med plats för olikheter, nyfikenhet och utveckling. Det nordiska kulturlivet, de nordiska språken och medierna ska värnas om. Vi, de nordiska kulturministrarna, kommer att arbeta för att stärka det nordiska kulturlivet och deltagandet i det, både i och utanför Norden.

Det kulturella samarbetet fungerar som en central drivkraft för den gröna omställningen inom samhällsutvecklingen, genom dialoger och konkreta lösningar och för att säkerställa goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer. Konst, kultur och medier skapar arenor för allmänheten, har en viktig roll som agendasättare och hjälper oss att hantera globala utmaningar som klimatkrisen.

Vi stöder de kreativa näringarna och erkänner den stora betydelse de har inom Norden som region och på den internationella arenan. De kreativa näringarna och vårt kulturliv spelar en avgörande roll för att stärka Norden som en konkurrenskraftig och internationellt attraktiv region.

Vi arbetar även för att uppnå ett jämställt, tillgängligt och inkluderande nordiskt kulturliv som är relevant för ännu fler nordbor och kulturaktörer. Vi värnar också om våra fria medier. Alla i Norden ska ha möjligheten att fritt kunna yttra sig och aktivt delta i kulturlivet. Det innebär bland annat att vi lyssnar till barn och ungas röster, det är viktigt både nu och i framtiden.

Detta Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram beskriver och fastställer inriktningen för kultursektorns viktigaste politiska prioriteringar under programmets verksamhetsår 2021–2024. Samtidigt styrker det ministerrådets handlingsplan och dess tolv mål som arbetats fram för förverkligandet av Vår vision 2030. Vi kommer att arbeta för att kultursamarbetet även fortsättningsvis har en avgörande roll i ministerrådets Vision 2030 om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region.

Joy Mogensen

Kulturminister, Danmark

Danmarks ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2020

Inledning

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet, som antogs av de nordiska kulturministrarna (MR-K) den 28 oktober 2020, utgår ifrån kulturlivet i Norden och ska bidra till Nordiska ministerrådets vision om att Norden 2030 ska vara världens mest hållbara och integrerade region samt dess tre strategiska prioriteringar: ett grönt, ett konkurrenskraftigt och ett socialt hållbart Norden.

Samarbetsprogrammet samspelar med de tolv målen i ministerrådets handlingsplan och vilka konkreta områden inom kultursektorn som ska vara i fokus. Det sätter inriktningen för kulturministrarnas samarbete och på hur kultur, konst och medier kan bidra till att säkerställa visionens strategiska prioriteringar. Samarbetsprogrammet stöder även FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet 2021–2024 ska stärka gemenskap, utveckling och samarbete inom kultursektorn i hela Norden. Ambitionen är att levandegöra kulturarvet samt att främja inkluderande och nyskapande nordisk konst och kultur som även hjälper till att profilera Norden som en hållbar, konkurrenskraftig och attraktiv kulturregion.

Medierna, konsten och kulturen ska vara fria. De ska få verka, skapas och spridas fritt. Därför är principen om armlängds avstånd en gemensam värdegrund för det kulturpolitiska samarbetet.

En grundläggande förutsättning för det nordiska kultursamarbetet är principen om nordisk nytta; att samarbetet sker på områden där de nordiska länderna har gemensamma intressen och utmaningar. Utbyte av erfarenheter, kompetens samt nätverksbyggande ska ge ökade möjligheter till effektivitet och utveckling.

Ett barnrätts- och ungdomsperspektiv, jämställdhet och hållbar utveckling ska integreras som en del av Nordiska ministerrådets arbete. Barn och unga är viktiga både som initiativtagare, deltagare, medskapare och som målgrupp. Jämställdhet är en förutsättning för ett livskraftigt kulturliv i Norden och ett jämställt kulturliv kan visa vägen för jämställdhet även inom andra samhällsområden. Kultur- och mediasatsningar bidrar även till hållbara och demokratiska nordiska samhällen.

I en globaliserad värld är de mellanfolkliga kontakterna och kulturutbytena allt viktigare och den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten spelar en stor roll även i det internationella samarbetet. Satsningar på dessa områden är avgörande för demokratiska och därmed hållbara nordiska samhällen, de globala kriserna som till exempel covid-19-pandemin till trots.

Det nordiska kultursamarbetets utgångspunkt är att alla ska ha lika möjligheter för deltagande och inflytande.

Ett jämställt och jämlikt konst- och kulturliv, fritt från diskriminering och tillgängligt för alla bidrar till samhörighet i det nordiska samhället, men kräver nya och strukturella ansträngningar. Samarbetsprogrammet lägger därför vikt på mångfald och inkludering oavsett socioekonomisk bakgrund, etnicitet, religion, funktionell variation, asylstatus, ålder och andra identitetskategorier. Hänsyn till urfolk och

nationella minoriteter ska betonas där det är relevant.

Forskningsbaserade utredningar samt kultur- och mediestatistik ska säkerställa att politikutvecklingen inom kultursamarbetet är kunskapsbaserad och relevant.

**"Syv og en halv milliard
mennesker på samme planet.
Hver eneste av dem har sin egen,
unike historie. Alle sammen teller.
En av dem er deg!"**

*Ur **Alle sammen teller** av Kristin Roskifte, vinnare av Nordiska rådetts barn- og ungdomslitteraturpris 2019*

WE CAN BE HEROES¹ / KIDS IN JAZZ 2019² / FOR COLORED GIRLS, NEW NORDIC VOICES³

Strategiska prioriteringar

Kulturen är en genomgående och bärande kraft som skapar tillit i våra samhällen speciellt gällande vår strävan efter ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden. Genom upplevelse av konst och kultur lär vi oss att förstå oss själva och varandra.

→ **Ett grönt Norden:** Grönt kulturliv säkerställer goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer

→ **Ett konkurrenskraftigt Norden:** Livskraftiga konst- och kulturliv i och utanför vår region bidrar till grön tillväxt

→ **Ett socialt hållbart Norden:** Ett inkluderande nordiskt kulturliv främjar demokrati, mångfald och livskvalitet

1. We can be heroes, Sansusi Wellbeing Residency Programme (med stöd från Nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur), foto (beskuren): Daniel Oross
2. Kids in Jazz 2019, workshops och konserter för och med barn i åldern 7-15 år (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).
3. For Colored Girls, New Nordic Voices, mångfaldiga iscensättningar av nordiska och globala klassiker (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).

Vår vision 2030

Ett **konkurrenskraftigt** Norden

Tillsammans ska vi främja grön tillväxt i Norden baserad på kunskap, innovation, mobilitet och digital integration.

Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region

Ett **grönt** Norden

Tillsammans ska vi främja en grön omställning av våra samhällen och arbeta för koldioxidneutralitet och en hållbar cirkulär och biobaserad ekonomi.

Ett **socialt**

hållbart Norden

Tillsammans ska vi främja en inkluderande, jämställd och sammanhängande region med gemensamma värderingar och stärkt kulturutbyte och välfärd.

HAPPY END⁴ / KARI STEIHAUG⁵ / NORDIC ACTIONS ON NATURE⁶

Ett grönt Norden:

Grönt kulturliv säkerställer goda levnadsmöjligheter för nuvarande och framtida generationer

Mål: Ett grönt kulturliv för nuvarande och framtida generationer

Genom att samarbeta nordiskt skapas möjligheter för att presentera och utveckla goda exempel och metoder för grönt kulturskapande, produktion och distribution. Genom att lyfta fram och dela dessa även med andra sektorer kan vi stimulera samarbete om socialt och miljömässigt hållbara kulturupplevelser.

Konstnärers och kreatörers perspektiv och den kunskap som ryms i kulturarvet erbjuder möjligheter och redskap att förstå vår tids stora utmaningar som till exempel klimatkrisen. Konsten och kulturen kan skapa och förmedla upplevelser som ger nya insikter och livskvalitet utan att tära på jordens resurser.

Småskaliga och lokala kulturnäringar som arbetar hållbart bidrar till att upprätthålla en levande landsbygd och värdefulla kulturlandskap i hela Norden. Att ta till vara och föra vidare det immateriella kulturarvet i form av traditionell kunskap,

4. Happy End, berättelser om och med äldre kroppar i samarbete med vårdhem i alla nordiska länder (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).

5. Kari Steihaug, Syersken i Trastevere, installation, kläder som går i bitar/stickad bild, visades på Nordens hus på Faroarna 2021.

6. Nordic Actions on Nature, nordiska performanskonstnärers samarbete kring miljö och hållbarhet (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).

främjar omställningen till ett mer hållbart samhälle. Medveten gestaltning genom arkitektur, form och design och ett grönt tänkande i planeringen av urbana miljöer bidrar till humanare livsmiljöer.

Ett grönt konst- och kulturliv är viktigt för samtiden och framtiden. Det nordiska civilsamhället och speciellt barn och unga kommer därför att vara aktiva förändringsagenter i en grön omställning av kultursektorn i Norden.

Vi ska

- främja nya initiativ, idéer och kunskap för gröna konst-, kultur- och mediepolitiska satsningar
- sätta fokus på de kreativa näringarna som föregångare inom grön produktion och konsumtion
- främja grönt bevarande, användning och utveckling av kulturarv i linje med internationella konventioner.

**"Glem aldrig den nye generation,
når endelig den henvender sig til
dig."**

*Ur **Climate song** av Rasmus Lyberth, nominerad till Nordiska rådets musikpris 2020*

SIRKUM POLARIS OCH NUUA⁷ / PROJEKT JACOB⁸ / STAGES – NY NORDISK SCENKONST⁹

Ett konkurrenskraftigt Norden:

Livskraftiga konst- och kulturliv i och utanför vår region bidrar till grön tillväxt

Mål: Nyskapande konst och kultur befäster Norden som en attraktiv och synlig kulturregion på världskartan

Internationell uppmärksamhet bidrar till ökad synlighet för de nordiska konstnärerna och kulturaktörerna även inom Norden. De kreativa näringarna i Norden bidrar till marknadsföring, distribution, investeringar och synlighet av nordiska välkända näringar även inom andra samhällsområden och sektorer. Nordisk kulturdiplomati bidrar till dialog och samarbete med andra länder samt till att synliggöra nordisk konst och kultur och Norden som region. Uppmärksamheten sätter även fokus på nya nordiska modeller för hållbarhet, innovation och (digital) mobilitet. De kulturpolitiska satsningarna som kulturministrarna igångsätter utanför vår region har positiv inverkan på politiskt och ekonomiskt samarbete inom ett brett spektrum av områden mellan Norden och resten av världen.

Samarbete och kunskap om grannländernas konst, kultur och språk bidrar till att skapa synergier inom regionen. Det nordiska kultursamarbetet ger även mervärde

-
7. Sirkum Polaris och Nuua, Kulovalkea (med stöd från Nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur), foto (beskuren): Valpuri Kaarninen.
 8. Projekt Jacob, Nuuk Nordic Festival, Grönland (med stöd från Nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur), foto (beskuren): Andreas Daugstad Leonardsen.
 9. Stages – Ny nordisk scenkonst, Plattform och Festival för ny nordisk scenkonst (med stöd från Kultur- och konstprogrammet), foto (beskuren): Malin Schiller.

för samverkan på den globala arenan, däribland inom det arktiska området, inklusive Sápmi och med relevanta internationella organisationer.

Vi ska

- stöda konstnärers och kulturaktörers möjligheter att nå ut såväl inom som utanför Norden
- profilera Norden som en attraktiv och kreativ region som stärker den samlade konkurrenskraften i Norden
- utforska nya möjligheter inom internationellt samarbete på kultur- och medieområdet.

**"Glem de frie markedskræfter,
min ven. Varepriserne refererer
ikke længere til nogen værdi i
fortiden eller nuet, de er mest af
alt fremtidens genfærd."**

*Ur **Efter solen** av Jonas Eika, vinnare av Nordiska rådets
litteraturpris 2019*

KONSTWORKSHOP FÖR BARN MED KLIMATTEMA¹⁰ / ANERSAAQ¹¹ / MY GAY SISTER¹²

Ett socialt hållbart Norden:

Ett inkluderande nordiskt kulturliv främjar demokrati, mångfald och livskvalitet

Mål: Ett jämställt och inkluderande konst- och kulturliv som är tillgängligt för alla i hela Norden

Öppna, inkluderande och jämställda samhällen i de nordiska länderna bidrar till ett rikt, nyskapande och mångsidigt kulturliv. Den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten är viktiga för det nordiska kultursamarbetet och utgör grunden för ett demokratiskt samhälle.

Inom det nordiska samarbetet är det viktigt att kunna initiera och främja kulturpolitiska samtal och debatter där en mångfald av röster kan komma till tals. Nya digitala plattformar ändrar villkoren för demokrati och yttrandefrihet, och här kan konst och kultur vara av betydelse. Även medie- och informationskunnighet spelar en central roll och blir allt viktigare för deltagande och inkludering i demokratiska processer. Oberoende medier som kan leverera både kritisk och lösningsorienterad kvalitetsjournalistik är även de viktiga i arbetet för ett socialt hållbart Norden.

10. Konstworkshop för barn med klimattema, Världen i byn-festival, Helsingfors, foto (beskuren): Seppo Samuli.

11. Anersaaq, mobilt mediekonstprojekt i det offentliga rummet (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).

12. My Gay Sister (stillbild), Nordic Junior Sessions som utforskar och sprider film för barn och unga i Norden (med stöd från Kultur- och konstprogrammet).

Nya och systematiska insatser för att skapa strukturella ändringar behövs för att uppnå jämställdhet, inkludering och diversitet i kulturlivet. Utmaningarna gäller både kulturens publik, men också villkoren för kulturarbetare, karriärmöjligheter, kulturekonomi, maktstrukturer och olika erkännande- och urvalsmekanismer.

Barn och unga prioriteras, både som initiativtagare, deltagare, medskapare och målgrupp. En förstärkt insats för barn och ungas kultur- och språkförståelse i Norden bidrar till känslan av sammanhang, tillit och även till livskraftiga samhällen.

Vi ska

- verka för en fri och öppen uttryckskultur som främjar arenor för dialog, möten och demokrati med respekt för armlängdsprincipen och som stöttar den konstnärliga friheten, yttrandefriheten och mediefriheten i hela Norden och i internationella sammanhang
- främja ett inkluderande och för alla tillgängligt konst- och kulturliv där också barn och unga ska kunna vara initiativtagare, utövare, medskapare eller deltagare
- visa vägen för jämställdhet och jämlikhet i kulturlivet
- bidra till ökad tillgång till och kännedom om de nordiska grannländernas kultur och språk.

"Lukten av fukt lurar i luften. Jag känner igen ljuskronan i taket men ljuset är dunkelt och grått och saknar glans."

*Ur **Ärr** av Auður Ava Ólafsdóttir, vinnare av Nordiska rådets litteraturpris 2018*

Appendix

Samarbetets organisering och samarbetet med internationella aktörer

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Kulturministrarna i de nordiska länderna och på Färöarna, Grönland och Åland, det vill säga Nordiska ministerrådet för kultur (MR-K), har ansvaret för och leder kultursamarbetet i Nordiska ministerrådet. Nordiska ämbetsmannakommittén för kulturellt samarbete (ÄK-K), som består av tjänstepersoner från kulturministerierna i de nordiska länderna samt på Färöarna, Grönland och Åland, leder arbetet med att förbereda kulturpolitiska förslag till kulturministrarna för behandling och beslut. Nordiska ministerrådets sekretariat förbereder de frågor som tas upp i ministerrådet och den tillhörande ämbetsmannakommittén och ser till att alla kulturpolitiska beslut som fattas verkställs i praktiken.

Nordiska ministerrådets kulturinstitutioner och kulturstödsprogram spelar en viktig roll inom ministerrådet för kultur samt för genomförandet av både visionen och det kulturpolitiska samarbetsprogrammet. Institutionernas verksamhet och stödprogrammets bidrag når långt ut i det nordiska, nordisk-baltiska och internationella kulturlivet, till enskilda konstnärer, till ideella och offentliga kulturorganisationer och till den allmänhet som tar del av nordisk konst och kultur. Armslängdsavståndet är en central utgångspunkt för hela Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbete.

Nordiska ministerrådet för kultur samverkar med olika internationella organisationer och initiativ, däribland Unesco inom vilket även de nordiska länderna har tätt samarbete. Ministerrådet för kultur deltar även i EU:s Östersjösamarbete Priority Area Culture och tar initiativ inom det arktiska kultursamarbetet.

Det nordiska kulturpolitiska samarbetet är av betydelse för både omvärlden och befolkningen i alla delar av Norden och återspeglar den grund av gemensamma värderingar som de nordiska länderna står på. Både större och mindre nordiska kultsatsningar stimulerar konst- och kulturlivet i och utanför Norden, uppmuntrar till

13. Skyggebokser, Nordic Junior Sessions (med stöd från Kultur- och konstprogrammet)

nordisk språkförståelse, främjar kreativa näringar och bidrar till kunskapsutveckling och insamlandet av kultur- och mediestatistik. Mediepolitiken är en integrerad del av det nordiska kultursatsningar samarbetet.

Kultursamarbetet och nordisk språkförståelse bidrar till mobilitet och integration i Norden, och mobilitet och integration i sin tur bidrar till ökad kultur- och språkförståelse. Film- och tv-produktion, översättning av litteratur och stöd för spridning av nordisk konst och kultur sprider även kunskap om de olika språken i Norden. Genom att underlätta och möjliggöra upplevelser som väcker intresse för och kunskap om kultur och språk över de nordiska gränserna spelar kultursektorn en avgörande roll i det officiella nordiska samarbetet. Kultursektorn samarbetar med utbildningssektorn kring projekt och insatser som förstärker den nordiska språkförståelsen.

För att uppnå målen behöver kultursektorn samarbeta även med andra sektorer som till exempel jämställdhets-, miljö- & klimat-, närings-, social- och digitaliseringssektorn.

Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv

Hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv ska genomsyra hela Nordiska ministerrådets arbete. Integrering av dessa perspektiv ("mainstreaming") är en förutsättning för att nå ministerrådets vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030.

I praktiken innebär det att dessa perspektiv på ett systematiskt sätt ska påverka all verksamhet i Nordiska ministerrådet. De ska finnas med i alla led av planering, beslutsfattande, genomförande och utvärdering. Ansvaret ligger på de beslutsinstanser, medarbetare och aktörer som vanligtvis deltar i arbetet och ska utföras i enlighet med [Nordiska ministerrådets policy för integrering av hållbar utveckling, jämställdhet och ett barnrätts- och ungdomsperspektiv](#).

Nordiska ministerrådet ska inte bara integrera dessa tre perspektiv för att leva upp till de politiska besluten. Man ska också leva som man lär och genom integreringen av dessa säkra att verksamheten håller hög kvalitet och relevans samt säkra att man vet vilka konsekvenser och effekter besluten och projekten har på miljön, samhället och invånarna i Norden.

Samarbetsprogrammets utvärdering

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet är fyraårigt (2021–2024). Programmet utvärderas innan programperiodens slut. Denna utvärdering kommer bland annat att undersöka om och hur man nått de mål som definierats i samarbetsprogrammet. Samt hur man genom dessa målformuleringar bidragit till förverkligandet av Nordiska ministerrådets vision *Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region* och dess tre strategiska prioriteringar: ett grönt, ett konkurrenskraftigt och ett socialt hållbart Norden.

Handlingsplanens tolv överordnade målsättningar

Grönt Norden

- Stärka forskning och utveckling och främjande av lösningar som stödjer koldioxidneutralitet och klimatanpassning, bland annat avseende transport-, bygg-, livsmedels- och energiområdet
- Bidra till att säkerställa biologisk mångfald och hållbart nyttjande av Nordens natur och hav
- Främja cirkulär och biobaserad ekonomi, hållbar och konkurrenskraftig produktion, hållbara livsmedelssystem samt resurseffektiva och giftfria kretslopp i Norden
- Göra det mycket enklare och mer attraktivt för nordiska konsumenter att prioritera hälsosamma och miljö- och klimatvänliga val med en gemensam satsning på hållbar konsumtion
- Bidra till en positiv utveckling i det internationella miljö- och klimatsamarbetet, bland annat genom att främja nordiska gröna lösningar i resten av världen

Konkurrenskraftigt Norden

- Stödja kunskap och innovation och göra det lättare för företag i hela Norden att till fullo utnyttja de utvecklingsmöjligheter som den gröna, tekniska och digitala omställningen och den växande bioekonomin skapar
- Utveckla färdigheter och välfungerande arbetsmarknader som matchar kraven som den gröna omställningen och den digitala utvecklingen ställer och som stödjer den fria rörligheten i Norden
- Dra nytta av digitalisering och utbildning för att binda de nordiska länderna ännu närmare varandra

Socialt hållbart Norden

- Bidra till en god, jämställd och trygg hälsa och välfärd för alla
- Arbeta för att få med alla nordiska medborgare i den gröna omställningen och den digitala utvecklingen, utnyttja potentialen i omställningen samt motverka att klyftorna i samhället ökar på grund av omställningen
- Ge det nordiska civilsamhället, särskilt barn och unga, en starkare röst och delaktighet i det nordiska samarbetet samt öka deras kunskaper om grannländernas språk och kultur
- Upprätthålla tilliten och sammanhållningen i Norden, de gemensamma värderingarna och den nordiska gemenskapen med fokus på kultur, demokrati, jämställdhet, inkludering, icke-diskriminering och yttrandefrihet

Handlingsplanens initiativ där kultursektorn ingår

- Norden som ledare för en hållbar och konkurrenskraftig bygg-, anläggnings- och fastighetssektor med minskad klimatpåverkan
- Nordiskt initiativ kring hållbara livsstilar
- Nordisk insats för mediekompetens
- Stärkt insats för barn och ungas kultur och språkförståelse i Norden
- Demokrati, inkludering och sammanhållning i Norden

Strategiska mandat för Nordiska ministerrådets fem kulturinstitutioner 2021–2024

De fem samnordiska kulturinstitutionerna har alla ett så kallat strategiskt mandat som beslutats av de nordiska kulturministrarna (MR-K) och pekar ut ramarna för institutionernas verksamhet och syfte. De strategiska mandaten är fyraåriga och följer samma period som samarbetsprogrammet.

- Nordens hus i Reykjavik
- Nordens hus på Färöarna
- Nordens institut på Grönland
- Nordens institut på Åland
- Nordisk kulturkontakt

Strategiskt mandat för Nordens hus i Reykjavík (NOREY) 2021–2024

Detta strategiska mandat är en del av Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024. Mandatet beslutades av MR-K den 1 december 2020.

Konst och kultur är förutsättningar för att människor ska kunna lära känna, närma sig och förstå andra länder, deras befolkning och samhällen. För att Norden ska vara en integrerad region är det avgörande att det finns plattformar som långsiktigt och kontinuerligt utgör och skapar kontaktytor mellan människor och länder. Nordens hus i Reykjavík (NOREY) är, med sin synlighet och närvaro i offentligheten och sina direkta relationer till civilsamhället, en sådan plattform och spelar därmed en strategisk roll i arbetet med att uppnå målen i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och i den handlingsplan för 2021-2024 som är kopplad till Nordiska ministerrådets vision.

Nordens hus i Reykjavík ska främja förståelse för och kunskap om konsten och kulturens roll som förutsättning för hållbar utveckling. I detta ligger bland annat att initiera och förmedla goda exempel och inspirera till grön kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Utbyten mellan konst- och kulturaktörer från olika nordiska länder bidrar till konstnärlig fördjupning och förnyelse, till nätverk och kompetenshöjning och därmed till en konkurrenskraftig kultursektor. Nordens hus ska facilitera, stödja och vara arena för sådana utbyten.

Nordens hus verksamhet ska spegla en mångfald av konst- och kulturuttryck, vara relevant och tillgängligt för både kulturaktörer och allmänheten – oavsett ålder, kön, språklig, kulturell eller etnisk bakgrund, funktionsförutsättning, sexuell läggning, religion, bostadsort eller socioekonomisk förutsättning. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet, jämlikhet och jämställdhet ska vara centrala principer i institutionens verksamhet och främja tillit och känsla av samhörighet i Norden.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för institutionens verksamhet och särskild vikt ska läggas vid att stärka barn och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Med respekt för barn och ungas egna villkor ska Nordens hus stimulera deras nyfikenhet på och kunskap om andra nordiska länders kultur, språk och samhällen.

Målsättningarna i det strategiska mandatet ska konkretiseras i resultatmål i årlig budget och beviljningsbrev.

Strategiskt mandat för Nordens hus på Färöarna (NLH) 2021–2024

Detta strategiska mandat är en del av Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024. Mandatet beslutades av MR-K den 1 december 2020.

Konst och kultur är förutsättningar för att människor ska kunna lära känna, närma sig och förstå andra länder, deras befolkning och samhällen. För att Norden ska vara en integrerad region är det avgörande att det finns plattformar som långsiktigt och kontinuerligt utgör och skapar kontaktytor mellan människor och länder. Nordens hus på Färöarna (NLH) är, med sin synlighet och närvaro i offentligheten och sina direkta relationer till civilsamhället, en sådan plattform och spelar därmed en strategisk roll i arbetet med att uppnå målen i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och i den handlingsplan för 2021–2024 som är kopplad till Nordiska ministerrådets vision.

Nordens hus på Färöarna ska främja förståelse för och kunskap om konsten och kulturens roll som förutsättning för hållbar utveckling. I detta ligger bland annat att initiera och förmedla goda exempel och inspirera till grön kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Utbyten mellan konst- och kulturaktörer från olika nordiska länder bidrar till konstnärlig fördjupning och förnyelse, till nätverk och kompetenshöjning och därmed till en konkurrenskraftig kultursektor. Nordens hus ska facilitera, stödja och vara arena för sådana utbyten.

Nordens hus verksamhet ska spegla en mångfald av konst- och kulturuttryck, vara relevant och tillgängligt för både kulturaktörer och allmänheten – oavsett ålder, kön, språklig, kulturell eller etnisk bakgrund, funktionsförutsättning, sexuell läggning, religion, bostadsort eller socioekonomisk förutsättning. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet, jämlikhet och jämställdhet ska vara centrala principer i institutionens verksamhet och främja tillit och känsla av samhörighet i Norden.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för institutionens verksamhet och särskild vikt ska läggas vid att stärka barn och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Med respekt för barn och ungas egna villkor ska Nordens hus stimulera deras nyfikenhet på och kunskap om andra nordiska länders kultur, språk och samhällen.

Nordens hus ska vara en katalysator och arena för hållbara nordiska samarbeten inom kultursektorn.

Målsättningarna i det strategiska mandatet ska konkretiseras i resultatmål i årlig budget och beviljningsbrev.

Strategiskt mandat för Nordens institut i Grönland (NAPA) 2021–2024

Detta strategiska mandat är en del av Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024. Mandatet beslutades av MR-K den 1 december 2020.

Konst och kultur är förutsättningar för att människor ska kunna lära känna, närma sig och förstå andra länder, deras befolkning och samhällen. För att Norden ska vara en integrerad region är det avgörande att det finns plattformar som långsiktigt och kontinuerligt utgör och skapar kontaktytor mellan människor och länder. Nordens hus i Grönland (NAPA) är, med sin synlighet och närvaro i offentligheten och sina direkta relationer till civilsamhället, en sådan plattform och spelar därmed en strategisk roll i arbetet med att uppnå målen i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och i den handlingsplan för 2021–2024 som är kopplad till Nordiska ministerrådets vision.

NAPA ska främja förståelse för och kunskap om konsten och kulturens roll som förutsättning för hållbar utveckling. I detta ligger bland annat att initiera och förmedla goda exempel och inspirera till grön kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Utbyten mellan konst- och kulturaktörer från olika nordiska länder bidrar till konstnärlig fördjupning och förnyelse, till nätverk och kompetenshöjning och därmed till en konkurrenskraftig kultursektor. NAPA ska facilitera, stödja och vara arena för sådana utbyten.

NAPA:s verksamhet ska spegla en mångfald av konst- och kulturuttryck, vara relevant och tillgängligt för både kulturaktörer och allmänheten – oavsett ålder, kön, språklig, kulturell eller etnisk bakgrund, funktionsförutsättning, sexuell läggning, religion, bostadsort eller socioekonomisk förutsättning. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet, jämlikhet och jämställdhet ska vara centrala principer i institutionens verksamhet och främja tillit och känsla av samhörighet i Norden.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för institutionens verksamhet och särskild vikt ska läggas vid att stärka barn och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Med respekt för barn och ungas egna villkor ska NAPA stimulera deras nyfikenhet på och kunskap om andra nordiska länders kultur, språk och samhällen.

Genom att stödja kulturprojekt som bygger på hållbara samarbeten mellan nordiska och nordisk-arktiska aktörer ska NAPA bidra till interkulturell förståelse och till att nordiskt samarbete är relevant och naturligt för såväl kulturlivet som civilsamhället i Grönland.

NAPA ska synliggöra arktiska perspektiv i nordiskt kultursamarbete och i Norden, samt vara en nordisk röst i arktiskt kultursamarbete.

Målsättningarna i det strategiska mandatet ska konkretiseras i resultatmål i årlig budget och beviljningsbrev.

Strategiskt mandat för Nordens institut på Åland (NIPÅ) 2021–2024

Detta strategiska mandat är en del av Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024. Mandatet beslutades av MR-K den 1 december 2020.

Konst och kultur är förutsättningar för att människor ska kunna lära känna, närma sig och förstå andra länder, deras befolkning och samhällen. För att Norden ska vara en integrerad region är det avgörande att det finns plattformar som långsiktigt och kontinuerligt utgör och skapar kontaktytor mellan människor och länder. Nordens institut på Åland (NIPÅ) är, med sin synlighet och närvaro i offentligheten och sina direkta relationer till civilsamhället, en sådan plattform och spelar därmed en strategisk roll i arbetet med att uppnå målen i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och i den handlingsplan för 2021–2024 som är kopplad till Nordiska ministerrådets vision.

NIPÅ ska främja förståelse för och kunskap om konsten och kulturens roll som förutsättning för hållbar utveckling. I detta ligger bland annat att initiera och förmedla goda exempel och inspirera till grön kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Utbyten mellan konst- och kulturaktörer från olika nordiska länder bidrar till konstnärlig fördjupning och förnyelse, till nätverk och kompetenshöjning och därmed till en konkurrenskraftig kultursektor. NIPÅ ska facilitera, stödja och vara arena för sådana utbyten.

NIPÅ:s verksamhet ska spegla en mångfald av konst- och kulturuttryck, vara relevant och tillgängligt för både kulturaktörer och allmänheten – oavsett ålder, kön, språklig, kulturell eller etnisk bakgrund, funktionsförutsättning, sexuell läggning, religion, bostadsort eller socioekonomisk förutsättning. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet, jämlikhet och jämställdhet ska vara centrala principer i institutionens verksamhet och främja tillit och känsla av samhörighet i Norden.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för institutionens verksamhet och särskild vikt ska läggas vid att stärka barn och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Med respekt för barn och ungas egna villkor ska NIPÅ stimulera deras nyfikenhet på och kunskap om andra nordiska länders kultur, språk och samhällen.

NIPÅ ska bidra till att nordiskt samarbete uppfattas som relevant och naturligt för det åländska kulturlivet och relevanta delar av det åländska civilsamhället. En god förankring i det åländska samhället skapar ökat intresse och engagemang för det nordiska samarbetet.

Målsättningarna i det strategiska mandatet ska konkretiseras i resultatmål i årlig budget och beviljningsbrev.

Strategiskt mandat för Nordisk kulturkontakt (NKK) 2021–2024

Detta strategiska mandat är en del av Nordiska ministerrådets kulturpolitiska samarbetsprogram 2021–2024. Mandatet beslutades av MR-K den 1 december 2020.

Konst och kultur är förutsättningar för att människor ska kunna lära känna, närma sig och förstå andra länder, deras befolkning och samhällen. För att Norden ska vara en integrerad region är det avgörande att det finns plattformar som långsiktigt och kontinuerligt utgör och skapar kontaktytor mellan människor och länder. Nordisk kulturkontakt (NKK) är, med sin synlighet och närvaro i offentligheten och sina direkta relationer till civilsamhället, en sådan plattform och spelar därmed en strategisk roll i arbetet med att uppnå målen i det kulturpolitiska samarbetsprogrammet och i den handlingsplan för 2021–2024 som är kopplad till Nordiska ministerrådets vision.

Nordisk kulturkontakt ska främja förståelse för och kunskap om konsten och kulturens roll som förutsättning för hållbar utveckling. I detta ligger bland annat att initiera och förmedla goda exempel och inspirera till grön kulturproduktion, -distribution och -konsumtion.

Utbyten mellan konst- och kulturaktörer från olika nordiska länder bidrar till konstnärlig fördjupning och förnyelse, till nätverk och kompetenshöjning och därmed till en konkurrenskraftig kultursektor. Nordisk kulturkontakt ska facilitera, stödja och vara arena för sådana utbyten.

Nordisk kulturkontakts verksamhet ska spegla en mångfald av konst- och kulturuttryck, vara relevant och tillgängligt för både kulturaktörer och allmänheten – oavsett ålder, kön, språklig, kulturell eller etnisk bakgrund, funktionsförutsättning, sexuell läggning, religion, bostadsort eller socioekonomisk förutsättning. Yttrandefrihet, konstnärlig frihet, jämlikhet och jämställdhet ska vara centrala principer i institutionens verksamhet och främja tillit och känsla av samhörighet i Norden.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för institutionens verksamhet och särskild vikt ska läggas vid att stärka barn och ungas egna röster, initiativ och skaparkraft i det nordiska samarbetet. Med respekt för barn och ungas egna villkor ska Nordisk kulturkontakt stimulera deras nyfikenhet på och kunskap om andra nordiska länders kultur, språk och samhällen.

Nordisk kulturkontakt administrerar Nordiska ministerrådets stödprogram och bidrar på detta sätt till fortsatt förnyelse av det nordiska och nordisk-baltiska kultursamarbetet.

Målsättningarna i det strategiska mandatet ska konkretiseras i resultatmål i årlig budget och beviljningsbrev

Om den här publikationen

Konst och kultur – drivkraften för hållbar utveckling i Norden Kulturpolitiskt samarbetsprogram 2021–2024

PolitikNord: 2021:705

ISBN 978-92-893-6797-4 (PDF)

ISBN 978-92-893-6798-1 (ONLINE)

<http://doi.org/10.6027/politknord2021-705>

© Nordiska ministerrådet 2021

Layout: Mette Agger Tang

Illustration på framsidan: Linda Bondestam, illustration från antologin "På tvärs af Norden"

Foto till förord: Enno Hallek och Åke Pallarp, Regnbågarna på Stockholms tunnelbanestation Stadion (1973). Foto: Unsplash

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och en viktig del av europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Köpenhamn

Läs flera nordiska publikationer: www.norden.org/sv/publikationer

Kopplingen mellan samarbetsprogrammet och Vår vision 2030

All verksamhet i Nordiska ministerrådet ska bidra till att uppfylla Vår vision om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region i 2030. Samarbetsprogrammet beskriver hur sektorn kommer att arbeta med de tre strategiskt prioriterade områdena samt bidra till att uppnå de tolv målen i handlingsplanen 2021–2024 för att nå Vår vision 2030.

→ norden.org om handlingsplanen och andra samarbetsprogram